

Η δύναμη της ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

● Του Πρωτ. Βόρι Μπομπρίνσκοϋ

Καθηγητή Ινστιτούτου Ορθοδόξου Θεολογίας «Άγιος Σέργιος» Παρισίων

Μετάφραση: Ιωσήφ Ροηλίδης

Αυτές οι σκέψεις δεν αφορούν μόνο τον ίδιο τον Ιησού Χριστό, αλλά τον Χριστό στη ζωντανή και ζωογόνο σχέση του με τον κόσμο και με τους ανθρώπους, στη φύση και στο μυστήριό τους, στην τραγική τους πραγματικότητα και στην άρνηση ή στην αναζήτηση του Θεού.

1. Ο κόσμος σήμερα διψάει για ζωή. Και όμως αφήνει την αληθινή ζωή να διαρρέει από κάθε πόρο του, σαν το αίμα της αιμορροούσης γυναίκας του Ευαγγελίου (Μάρκ. 5:25 έξ.). Ο κόσμος είναι διχασμένος ανάμεσα στη λαχτάρα, στην ανάγκη να ζήσει και σε μιά αυτοκατροστrophική ηθική. «Τίς με ρύσεται έκ του σώματος του θανάτου τούτου»; (Ρωμ. 7:24). Οι νόμοι της αμαρτίας, της φθοράς, του μίσους και του θανάτου είναι οι προφυλακές της κόλασης, που μας επισκέπτονται συχνά και μας κατασκοπεύουν.

Η ίδια η κτίση συστενάζει και συνωδίνει (Ρωμ. 8,22), συνδεδεμένη καθώς είναι, θετικά ή αρνητικά, με τη μοίρα του ανθρώπου.

2. Όμως ο κόσμος είναι καλός, όντως όμορφος, βγαλμένος από τα χέρια του Θεού. Ο κόσμος είναι καρπός ενός δημιουργικού λόγου-του οποίου φέρει το σημάδι και τη σφραγίδα του-και της θείας σοφίας, που χόρεψε με χαρά μπροστά στο πρόσωπο του Θεού. Αυτή η χαρά μεταδίδεται στην ίδια την κτίση-και η κτίση ανταποκρίνεται, δοξάζοντας και υμνώντας τον Κτίστη.

3. Ο Ιησούς Χριστός είναι η μόνη αληθινή «ζωή του κόσμου», είτε το γνωρίζει ο κόσμος, είτε όχι, είτε το δέχεται, ή όχι. Ανακεφαλαιώνει τον κόσμο και την ανθρώπινη ιστορία, της οποίας είναι η αρχή, το κέντρο και το τέλος.

4. Ως πρόσωπο ο Ιησούς Χριστός, είναι αληθινός Θεός και αληθινός άνθρωπος:

A) Το πλήρωμα της θείας ζωής ενοικεί σωματικά σ' αυτόν (Κολ. 2:9). Αυτή η πρόταση συνοψίζει κάθε χριστολογική διαβεβαίωση, που προέρχεται από τις Οικουμενικές Συνόδους της Εκκλησίας. «Πλήρωμα της θεότητας» σημαίνει ότι ο Υιός βρίσκεται σε πλήρη κοινωνία με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα. Ο Ιησούς Χριστός μας αποκαλύπτει την Αγία Τριάδα, που μας δημιούργησε, μας έφερε και μας έσωσε. Συνεπώς η Εκκλησία ομολογεί τη θεότητα του Ιησού Χριστού, και υπερασπίζεται αυτή την ομολογία απέναντι σε κάθε προσπάθεια υποβιβασμού της-αρχαία ή σύγχρονη.

B) Ο Ιησούς Χριστός, ο θεϊός λόγος, ανέλαβε το πλήρωμα της ανθρώπινης φύσης με τη δύναμη του Πνεύματος. Η Εκκλησία ομολογεί την ανθρώπινη φύση του Χριστού, και απορρίπτει κάθε προσπάθεια μείωσης του μυστηρίου της σάρκωσης, που ολοκληρώθηκε μέσω του Αγίου Πνεύματος.

Γ) Σ' αυτό το θείο πρόσωπο του Χριστού υψίσταται η ένωση δύο φύσεων. Αυτό σημαίνει ότι (1) ο Θεός είναι αληθινά παρών στο κέντρο της δημιουργίας. (2) Ότι η κτίση μπορεί να τον βαστάξει. (3) Ότι ο Θεός έλκει την κτίση προς αυτόν και της δίνει τη δυνατότητα να συμμετάσχει

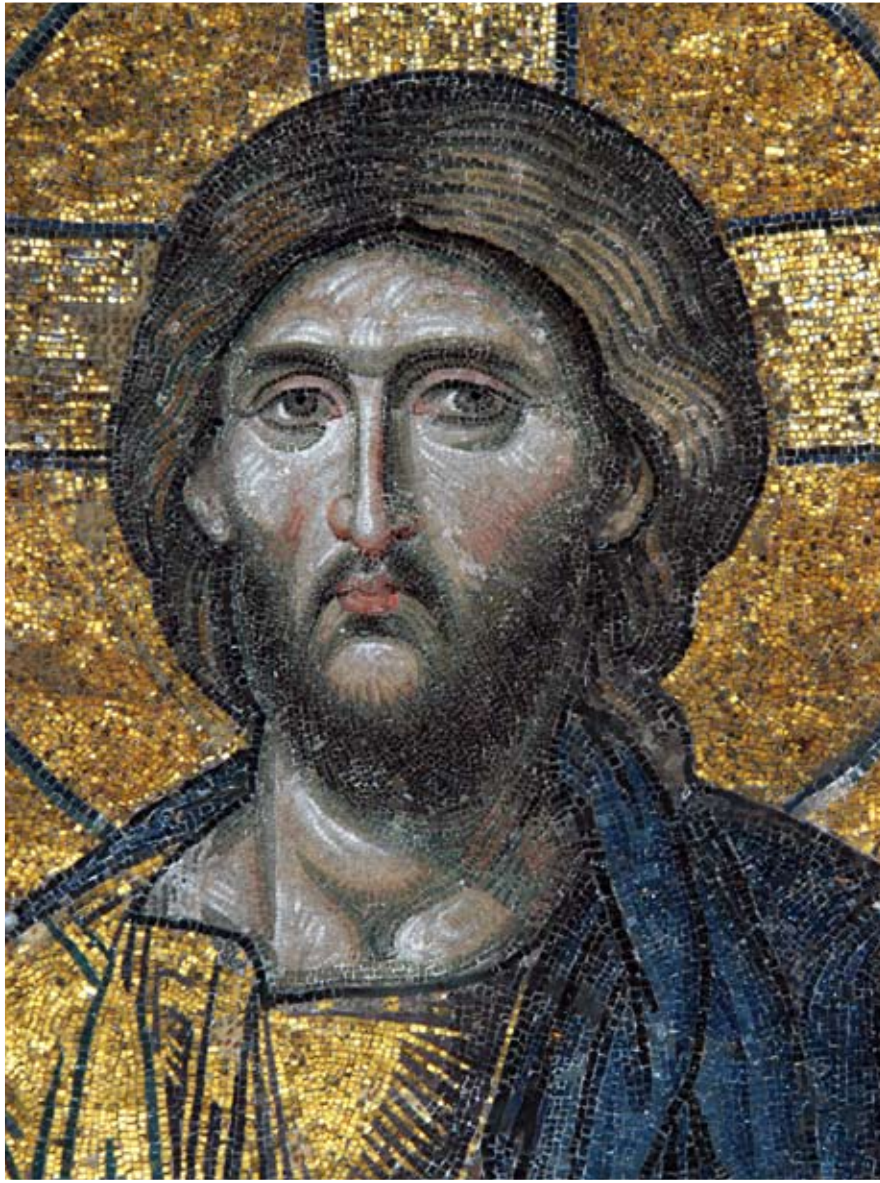
στη θεία ζωή. Ο Θεός επώχευσε για να κάνει εμάς πλούσιους (πρβλ. Β' Κορ. 8:9).

Δ) Η σταύρωση και ο θάνατος του Χριστού σημαδεύει τον μοναδικό και αναγκαίο δρόμο, που μπορεί να οδηγήσει τον κόσμο στη ζωή, στην ίδια τη ζωή του Θεού. Η λυτρωτική θυσία του Κυρίου μας φανερώνει τη μεγάλη υπακοή στον Πατέρα και τη νικητήρια δύναμή του πάνω στον θάνατο, με την οποία αποκαθίσταται η πηγή της θείας ζωής στα βάθη της φύσης του ανθρώπου.

5. Θα πρέπει να ξαναζήσουμε ολόκληρη τη λειτουργική και μυστηριακή εμπειρία της Εκκλησίας, για να μεταδώσουμε τη βασική αλήθεια, που αφορά την απεριόριστη αγάπη του Θεού – του Θεού, που τόσο αγάπησε τον κόσμο ώστε να δώσει τον μονογενή Υιό του ... (Ιω. 3:16). Αυτό σημαίνει οικειοποίηση του αμέτρητου πλούτου της πατερικής παράδοσης της Εκκλησίας. Σημαίνει το να ξαναζούμε σήμερα την εμπειρία των αγίων κάθε εποχής, που μεταδίδουν αυτό το μήνυμα της ζωής και της ελπίδας στον κόσμο, στην ανθρωπότητα και στις εκκλησίες.

6. Το μήνυμα του Ιησού Χριστού όμως πρέπει να φθάσει στο επίπεδο της μεγαλύτερης απλότητας, ένα επίπεδο που θα είναι προσιτό μόνο όταν οι θεολογικές και πατερικές μορφές σκέψης γίνουν ένα τέτοιο κομμάτι του εαυτού μας, τόσο παρούσες και τόσο καλά χωνεμένες μέσα μας, ώστε όλη η πολυμάθεια, που εκφράζεται με ιστορικές αναφορές, κριτικές παραπομπές κλπ., να καταστεί άσχετη μπροστά στο αληθινά ουσιαστικό, στο ζωντανό και ζωοδόχο πρόσωπο του Χριστού. Αυτή είναι η φύση και η κλήση της Εκκλησίας ως νύμφης και υπηρέτριας: να γίνει τελείως διαφανής μπροστά στην ευαγγελική παρουσία. Αυτού, τον οποίο ποτέ δεν πρέπει μόνο να παρουσιάζουμε και να διακηρύσσουμε.

7. Η εικόνα του Χριστού έχει χαραχθεί στην καρδιά κάθε προσώπου που έρχεται στον κόσμο. Η εικόνα όμως είναι συσκοτισμένη και παραποιημένη. Ωστόσο, το Άγιο Πνεύμα εργάζεται μέσα στη ζωή του ανθρώπου. Το Πνεύμα, σαν τον αγγειοπλάστη, που διαμορφώνει τον πηλό, εργάζεται, για να καθαρίσει τον δρόμο, να αποκαλύψει την κρυμμένη εικόνα. Σκοπός του

είναι να αποκαταστήσει τον άνθρωπο στο πρωτόπλαστο θάμβος και να φωτίσει κάθε πλευρά της ύπαρξής του.

8. Ούτε ο κόσμος, αλλά ούτε και ο άνθρωπος μπορούν να οριστούν σωστά δίχως αυτή την εσωτερική παρουσία του Αγίου Πνεύματος, που υποκρύπτεται κάτω από την ίδια την ύπαρξή μας, και μας έλκει στον Θεό. Το ανθρώπινο χρειάζεται να θυράται συχνά αυτήν την αλήθεια, να ανακαλύπτει ξανά τον κώδικα, που διανοίγει το μυστήριο της προέλευσής του, της φύσης και του προορισμού του ανθρώπου.

9. Για να μιλήσουμε για τον Ιησού Χριστό ως «ζωή του κόσμου», απαιτείται να δείξουμε στους ανθρώπους τον δρόμο, που οδηγεί στον Θεό, και τα πολλά εμπόδια που υπάρχουν σ' αυτόν τον δρόμο.

10. Η ίδια η πράξη της ανάκλησης της πραγματικότητας της δαιμονικής δύναμης μέσα στον κόσμο ξεκινά τη διαδικασία της θεραπείας. Η ανακάλυψη των δυνάμεων του κακού δεν αποτελεί το πρώτο βήμα για την απόρριψή τους. Η Αγία Γραφή και όλη η ορθόδοξη παράδοση μας υπενθυμίζει τη μόνιμη σύγκρουση ανάμεσα στο Φως και στο Σκότος. Αυγή η σύγκρουση φτάνει στο αποκορύφωμα και στην έσχατη κατάληξή της στη ζωή και στον θάνατο του Χριστού. Αν και η σύγκρουση συνεχίζεται στην ιστορία της Εκκλησίας και στη ζωή των πιστών, ο Χριστός μας σώζει με τη νίκη του πάνω στις δυνάμεις του κακού, μία νίκη, που μας τη μεταδίδει μέσω του Αγίου Πνεύματος.

11. Βασικός σκοπός της Εκκλησίας είναι να μας εμπλέξει προσωπικά και συλλογικά σ' αυτή τη σύγκρουση, και να μας μεταδώσει

έτσι τους καρπούς του Πνεύματος, τους καρπούς της νίκης του Χριστού. Γι' αυτό όλη η χριστιανική ζωή πρέπει να οριστεί στη βάση ενός ασκητικού καθαρισμού. Μόνο μέσα από τον ασκητισμό μπορούμε να επιτύχουμε εκείνη την εν Πνεύματι ανάπτυξη, που επιτρέπει στην ανάσταση του Χριστού και στις ζωοδόχες θείες ενέργειες να μας φέρουν μια αληθινή πνευματική ανανέωση.

12. Η δύναμη της ανάστασης ενσταλάζεται σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης εμπειρίας, από τη γέννηση μέχρι τον θάνατο. Και αυτό συμβαίνει μέσα από τις μυστηριακές πράξεις της Εκκλησίας – της Εκκλησίας, που είναι η ίδια το μυστήριο της νέας ζωής: το μυστήριο της απόλυτης, μόνιμης «καινότητας» του Θεού μέσα στις πλέον γήινες πτυχές της καθημερινής ύπαρξης. Όλη η καινότητα της εν Χριστώ ζωής, η πλήρης μεταμόρφωση της ύπαρξής μας εν Αγίω Πνεύματι, πραγματοποιείται με τη μυστηριακή συμμετοχή στη ζωή της Εκκλησίας, αρχίζοντας από την κάθαρση στα νερά του βαπτίσματος Έτσι ολόκληρη η ύπαρξή μας μεταμορφώνεται σε δοξολογία, ευχαριστία και μεσιτεία, μια ζωντανή μαρτυρία για τον Χριστό, που ενοικεί μέσα μας. Έτσι το ανθρώπινο πρόσωπο γίνεται αυτό, που έπρεπε να είναι: ένα ευχαριστιακό ον, ένα ον κοινωνίας και δοξολογίας.

13. Το ανθρώπινο πρόσωπο, μέσα από τους φυσικούς ρυθμούς και κύκλους του κόσμου, αναπτύσσεται μέσα στην Εκκλησία σε ένα ον προσευχής και κοινωνίας. Οι λειτουργικοί κύκλοι της Εκκλησίας εκφράζουν καλά αυτόν τον εξαγιασμό του χρόνου και του χώρου.

14. Μια βαθιά και ουσιαστική αντιστοιχία υφίσταται ανάμεσα στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας και στους βαθύτερους ρυθμούς της προσευχής στην προσωπική ζωή των ατόμων. Στα μυστικά βάθη της καρδιάς ο άνθρωπος προσφέρει στην Αγία Τριάδα ολόκληρη τη δημιουργία: τα βάσάνά της, τη χαρά και τις ανάγκες της. Αυτή η «αναφορική» χειρονομία συνιστά την εσωτερική, πνευματική λειτουργία της καθαρής καρδιάς, όπως αυτή περιγράφεται στη Γραφή και σε όλη την πνευματική παράδοση της Εκκλησίας. Τελώντας αυτή την εσωτερική λειτουργία, την κρυφή πηγή της ζωής του ανθρώπου, ανακαλύπτουμε την προσωπική μας κλήση και την οι-

κουμενική μας αποστολή, ανάμεσα στους άλλους ανθρώπους, που αποτελούν τους αδελφούς και τις αδελφές μας. Κάθε κλήση του ανθρώπου, από την οικογενειακή ζωή μέχρι την ιερωσύνη και τον μοναχισμό, ανακαλύπτει σ' αυτή την εσωτερική λειτουργία την αλήθεια και την πίστη της.

15. Η βασιλεία της Αγίας Τριάδας συνιστά το «πρόγραμμα», την εσωτερική κίνηση και τον τελικό σκοπό κάθε ανθρώπινης περιπέτειας. Ο δρόμος, που οδηγεί στη βασιλεία, είναι ο δρόμος της αγάπης: αγάπη σε όλες της τις μορφές και με όλες της τις απαιτήσεις. Μόνο εν Χριστώ, είτε το γνωρίζουμε, είτε όχι, μπορούμε να αγαπήσουμε τον πλησίον μας. Μόνο μέσα από την αγάπη του Χριστού παύουμε να είμαστε εχθροί των ανθρώπων, και γινόμαστε φίλοι τους με τη βαθύτερη έννοια. Εν Χριστώ, η ίδια η αγάπη ενδύεται το έλεος, τη συμπάθεια, την τρυφερότητα, την υπομονή, την ταπείνωση, την ευγένεια, τη διάκριση-και μία αίσθηση χιούμορ. Τότε η αγάπη για τους εχθρούς είναι το έσχατο ορατό σημείο του έργου του Πνεύματος και της ανακαίνισης εν Πνεύματι.

16. Δεν είναι δυνατόν στον κόσμο σήμερα να προσφέρουμε ένα μήνυμα ζωής και ελπίδας, δίχως να σκεφτόμαστε αυτούς που υφίστανται διωγμούς και στερήσεις, πείνα και αδικία. Αν και το Ευαγγέλιο δεν υπαγορεύει προγράμματα κοινωνικής και πολιτικής μεταρρύθμισης, ωστόσο καλεί τους ανθρώπους στον κόσμο να μαρτυρήσουν για τη δικαιοσύνη, τα σημάδια της αγάπης, τα στοιχεία της παραμυθίας. Το Ευαγγέλιο μας καλεί να αρνηθούμε τον χωρισμό ανάμεσα στα ημισφαίρια, να μεταμορφώσουμε την Εκκλησία κατά την εικόνα των «φτωχών» των Μακαρισμών, και να διακρίνουμε τα σημεία των πληγών της αποκάλυψης που ανήγγειλε ο Χριστός. Πάνω απ' όλα μας καλεί σε μία στάση συμπαθητικής μετοχής, έτσι ώστε με την αγάπη μας να επιδείξουμε την αλήθεια του μηνύματος του Χριστού. Αλλά, αν πρόκειται αυτό το μήνυμα της ζωής και της αγάπης του Χριστού για τον κόσμο να γίνει πιστευτό, εμείς οι ίδιοι πρέπει να πάρουμε τον μακρύ δρόμο της μετάνοιας, της μεταστροφής και της μεταμόρφωσης. Επειδή με τίποτε άλλο δεν μπορεί να μεταμορφωθεί ο κοινωνικά και πολιτικά διαμορφωμένος Χριστιανισμός σε αληθινή Εκκλησία, σε πηγή και ζωντανό σύμβολο κοινωνίας, αγάπης και ζωής. ■